

Aan
de gemeenteraad

Datum 1 juli 2025
Zaaknummer 2025-0066270
Betreft Voortgang programma Samen tegen armoede voorjaar 2025

Vergadering van
Portefeuillehouder: Wim van der Kruijff
Begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven / Gebiedsontwikkeling / Programma's - Bestaanszekerheid en kansengelijkheid
Auteur: Leonie Dekkers-Kamp
E-mail: la.dekkers-kamp@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Leonie Dekkers-Kamp
Openbaar: Ja

Deadline
Behandeling college 1 juli 2025

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De gemeenteraad heeft de kaders vastgesteld in het Programma Samen tegen armoede en het beleidsplan Schuldhulpverlening. Bij de behandeling van deze beleidsplannen is toegezegd de raad twee keer per jaar te informeren over de voortgang van de activiteit en over de meetbare resultaten.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij uw raad over de voortgang en resultaten over 2024 en het eerste half jaar van 2025 van het programma 'Samen tegen Armoede'.

Wat is de te delen informatie?

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u daarom over de voortgang en stand van zaken rondom het [programma Samen tegen Armoede](#). In de [raadsinformatiebrief najaar 2024](#) hebben we u geïnformeerd over de voortgang in de periode januari t/m september 2024 (de eerste negen maanden). In deze raadsinformatiebrief rapporteren we over de resultaten van heel 2024, waar mogelijk afgezet tegen eerdere jaren. Ook geven we inzicht in de inhoudelijke ontwikkelingen van het eerste kwartaal 2025.

Programmalijn 1: Het bieden van financiële ondersteuning en hulp bij schulden en geldzaken.

Met deze programmalijn richten we ons op het vroegtijdig signaleren van financiële problemen, het leiden van inwoners naar inkomensregelingen en het bieden van ondersteuning door schuldhulpverlening. Als de toeleiding succesvol verloopt, zien we dat terug in een hoger gebruik (bereik) van de minimaregelingen en een hoger aantal trajecten schuldhulpverlening en een lagere schuld bij aanvang van een schuldhulpverleningstraject.

De programmalijn heeft de volgende KPI's:

- Het bereik van de minimaregelingen afgezet tegen eerdere jaren en de doelgroep (het aantal inwoners in de betreffende inkomensgroep in aantallen en procentueel).
- Gemiddelde schuld bij aanvang schuldhelpverlening per boekjaar.

Persoonlijk minima budget (PMB)

Het Persoonlijk Minima Budget (PMB) biedt financiële ondersteuning aan inwoners met een langdurig (tenminste één jaar) laag inkomen tot 120% van het Wettelijk Sociaal minimum (WSM). Deze regeling helpt bij het verlichten van de dagelijkse lasten en biedt een belangrijke bijdrage aan de bestaanszekerheid van deze groep.

Jaar	Aantal verstrekkingen PMB (unieke klanten)	Budget
2024	3.373	€ 1.868.978, -
2023	3.110	€ 1.604.720, -
2022	2.923	€ 1.183.835, -
2021	2.887	€ 1.142.585, -

Vanaf 2023 is een verruiming van het PMB doorgevoerd, zie [raadsvoorstel Vervolg samen tegen armoede](#).

Vooraf het voeren van bestaanszekerheidsgesprekken met inwoners met een Participatiewet-uitkering hebben geleid tot een hoger bereik op deze regeling. Daarnaast is ook het effect van lokale en laagdrempelige plekken in de wijk zichtbaar waar o.a. de potjescheck en de voorzieningencheck uitgevoerd worden. Uit de verdeling van categorieën komen enkele bijzonderheden naar voren:

- *Alleenstaanden (ouders)*: Met een groei van 2.476 naar 2.839 klanten (+15%) zijn en blijven alleenstaande (ouders) de grootste groep binnen het PMB. Alleenstaande ouders ervaren vaak financiële druk door hoge kosten voor kinderen en het risico op een armoedeval bij een lichte inkomensstijging.
- *Gezinnen*: Het aantal gehuwde of samenwonende paren met recht op PMB groeide van 405 naar 424 in 2024 (+4,6%). Vooral gezinnen met oudere kinderen ervaren hogere kosten voor voeding, onderwijs en sociale participatie.
- *Personen in een zorginrichting*: De stijging van 88 naar 112 klanten (+27%) wijst op meer bewustwording van rechten of een groei van het aantal mensen in zorginstellingen.
- *Ouders van kinderen 13-18 jaar*: In de herijking van het minimabeleid (vanaf 2023) is een extra bedrag van € 100,- opgenomen voor gezinnen en alleenstaande ouders met kinderen tussen de 13 en 18 jaar. De Minima effectenrapportage liet in 2022 zien dat met name paren met oudere kinderen niet konden rondkomen. Het aantal verstrekkingen van dit aanvullende bedrag steeg van 319 naar 339 (+12,5%).

Bijzonder bijstand algemeen

Bijzondere bijstand biedt een vangnet voor inwoners met een laag inkomen (tot 110% WSM) en zonder vermogen, die noodzakelijke kosten niet zelf kunnen betalen. In tegenstelling tot het structurele Persoonlijk Minima Budget (PMB) is bijzondere bijstand gericht op onvoorziene en bijzondere uitgaven.

Jaar	Aantal verstrekkingen Bijzondere bijstand (unieke klanten)	Budget
2024	2.744	€ 3.812.083, -
2023	2.320	€ 3.199.510, -
2022	2.114	€ 2.944.295, -
2021	2.193	€ 2.938.483, -

Vanaf 2023 is een verruiming van de Bijzondere Bijstand doorgevoerd, zie [raadsvoorstel Vervolg samen tegen armoede](#).

In 2024 maakten 2.744 inwoners gebruik van bijzondere bijstand, een toename ten opzichte van 2.320 inwoners (+18%) in dezelfde periode in 2023.

Het aantal klanten dat een beroep heeft gedaan op bijzondere bijstand voor medische kosten is in 2024 ruim verdubbeld ten opzichte van 2023. Van 93 naar 198 keer (+112%). Vooral aanvragen voor tandartskosten en opticienkosten laten een sterke groei zien. Een tegemoetkoming op medische kosten is in de herijking van het minimabeleid in 2023 opgenomen na signalen uit de praktijk dat veel minima de tandarts of andere zorg vermijden uit vrees voor hoge kosten eigen risico. De vergoeding vanuit de Bijzondere Bijstand beperkt zich echter tot noodzakelijke behandelingen. Met stichtingen en fonds gaan we verkennen hoe we, in samenwerking met tandartsen, extra mondzorg voor minima kunnen bieden. Wanneer er sprake is van structureel hoge zorgkosten, worden inwoners gewezen op de mogelijkheid van de collectieve minimapolis.

Ook de verstrekte vergoedingen voor huisraad en verhuiskosten zijn in 2024 toegenomen. De voornaamste reden hiervoor is de huisvesting van nieuwkomers, die vaak een volledige inrichting nodig hebben.

Witgoedregeling bijzonder bijstand

Voor inwoners van Dordrecht blijft het 'addendum witgoedregeling Bijzondere Bijstand' beschikbaar tot en met 2026. Dit is een (tijdelijke) regeling waarin inwoners via de Bijzondere Bijstand de kosten voor aanschaf van een nieuwe wasmachine, koelkast, vriezer en/of kookplaat vergoed krijgen. Voorheen werd dit verstrekt onder leenbijstand en moesten inwoners het bedrag dat zij ontvingen voor nieuw (of tweedehands) witgoed terugbetalen. De regeling is bedoeld om inwoners met de meest lage inkomens beter te ondersteunen. Veel leningen bleken ook oninbaar.

Lokaal loopt de witgoedregeling vanuit duurzaamheid en de Energiehulpen in 2025 nog door. Deze witgoedregeling bevat koel- vriescombinaties. Doel van deze regeling is om minima met een minstens zeven jaar oude koelkast, te helpen met verduurzamen en het structureel terugbrengen van de energiekosten. Deze regeling biedt een hoger te vergoeden bedrag dan de bijzondere bijstand. De lokale witgoedregeling is voorliggend op de bijzondere bijstand maar beperkt zich tot koelkasten en koel-vriescombinaties.

In 2024 zijn 956 oude koelkasten omgeruild voor nieuwe, energiezuinigere koelkasten. Dit brengt het totaal van de eerste (in 2023) en tweede ronde op 1.754 vervangen koelkasten. De Energiehulpen hebben in 2024, 2.720 huisbezoeken afgelegd.

Gemeentepolis

Met de gemeentepolis bieden wij inwoners met een inkomen tot 130% van de WSM een uitgebreide zorgverzekering tegen een betaalbare premie. Deze collectieve verzekering, samengesteld in samenwerking met VGZ, combineert een basisverzekering met ruime aanvullende vergoedingen. Inwoners kunnen kiezen uit drie pakketten, afgestemd op hun zorgbehoeften, met voordelen zoals geen onverwachte rekeningen bij € 0,- eigen risico en een gemeentelijke bijdrage aan de premie. De voorwaarden van deze regeling blijven ongewijzigd en zorgen ervoor dat inwoners met een laag inkomen toegang hebben tot goede en betaalbare zorg. Op peildatum 30 september 2024 hadden 5.002 Dordtenaren een gemeentepolis bij VGZ.

Dordtpas

De Dordtpas is een belangrijk instrument binnen het programma Armoede & Schulden. Het draagt enerzijds bij aan sociale participatie en functioneert anderzijds als een effectief instrument om regelingen en acties voor inwoners met inkomen tot 140% WSM eenvoudig beschikbaar te stellen (pro-actieve dienstverlening).

Voor een uitgebreidere toelichting op het gebruik en de resultaten van de Dordtpas algemeen, verwijzen wij u naar de aparte raadsinformatiebrief die rond deze tijd aan uw raad wordt aangeboden.

In 2024 maakten 7.293 volwassen minima en 3.459 kinderen (0-18 jaar) gebruik van de gratis Dordtpas. Dit resulteert in een totaal van 10.752 gebruikers binnen de minima-doelgroep, een lichte daling van 5% ten opzichte van dezelfde periode in 2023. We constateren een terugloop in het gebruik van de Dordtpas binnen de groep bijstandsgerechtigden volwassenen zonder kinderen. Het komende jaar zetten we gerichte interventies in om de participatie van deze specifieke groep te verhogen, zie ook de aparte Raadsinformatiebrief over de Dordtpas.

*Bijzondere acties voor minima op de Dordtpas*Gratis bibliotheek abonnement

In 2024 is het aantal volwassen minima dat op vertoon van de Dordtpas een gratis jaarabonnement bij de Bibliotheek AanZet heeft afgesloten nominaal gestegen naar 486. Omdat er 6% minder minima zijn, kijken we naar het aandeel van de doelgroep, dat met een ruime procentpunt is gestegen (van 6% naar 7%). De Dordtpas geeft toegang tot ontwikkeling en educatie en bevordert lezen, leren en ontmoeten.

Gratis of met korting reizen met openbaar busvervoer

Via de Dordtpas wordt openbaar busvervoer aangeboden aan financieel kwetsbare inwoners van de stad met een inkomen tot 140% van het wettelijk sociaal minimum. Het primaire doel van de regeling is bij te dragen aan mobiliteit in de stad, zelfredzaamheid en deelname in Dordrecht.

Voor inwoners met een inkomen tot 140% van het wettelijk sociaal minimum, in de leeftijd van 18 jaar tot de AOW-gerechtigde leeftijd is het Dalvoordeel abonnement beschikbaar gesteld.

Voor AOW gerechtigde inwoners met een inkomen tot 140% van het wettelijk sociaal minimum is het Dalvrij abonnement beschikbaar gesteld. Procentueel bestaat het grootste deel van de gebruikers uit deze doelgroep, te weten 67%.

In 2024 is het percentage minima-Dordtpashouders dat daadwerkelijk van deze regeling gebruik maakt gedaald van 20% naar 17%. Deze daling sluit aan bij de bevindingen uit de data-analyse en het vragenlijstonderzoek dat door het Onderzoek Centrum Drechtsteden (OCD) is uitgevoerd onder gebruikers van de regeling. Voor verdere duiding en aanbevelingen wordt verwezen naar [de publicatie](#) van dit onderzoek en [de raadsinformatiebrief](#) met zaaknummer 2024-0104037 met daarin een evaluatie van deze regeling.

In het verlengde hiervan wordt momenteel verkend hoe samenwerking met de provincie Zuid-Holland kan bijdragen aan het versterken van mobiliteit voor inwoners met een laag inkomen. De provincie Zuid-Holland introduceert namelijk binnenkort een vierjarige regeling voor gratis openbaar vervoer in de daluren. Inwoners met een laag inkomen reizen dan gratis met bus of buiten de spits. Gemeenten bepalen zelf wie hiervoor in aanmerking komt, op basis van lokale inkomensgrenzen. Naar verwachting volgt in Q3 van 2025 meer duidelijkheid waarna afstemming gezocht zal moeten worden tussen onze lokale regeling en de provinciale regeling.

Gemiddelde schuld bij aanvang schuldhulpverlening

De gemiddelde schuld bij aanvang van een schuldhulpverleningstraject bedroeg in 2024 € 38.569,42. Deze is opnieuw gestegen, maar wel minder hard dan het landelijk gemiddelde. Onze doelstelling om onder het landelijk gemiddelde te blijven wordt hiermee nog steeds ruim gehaald. Gezien de grootstedelijke problematiek in Dordrecht is dit een flinke opgave. Eind mei stelde uw raad het nieuwe [beleidsplan Schuldhulpverlening 'Samen sterker door effectieve schudpreventie'](#) vast. De komende vier jaar zetten we nog meer in op preventie.

Jaar	Gemiddelde schuld Dordrecht	Gemiddelde schuld landelijk (jaarverslag NVVK)
2024	€ 38.569, -	€ 42.786
2023	€ 36.019, -	€ 38.735, -
2022	€ 34.701 -	€ 40.170, -
2021	€ 48.367, -	€ 42.662, -

We zien een toename in het aantal trajecten Schuldhulpverlening. De verkorte aflosperiode van 36 maanden naar 18 maanden is een belangrijke reden voor de toename van het aantal trajecten.

Jaar	Aantal gestarte trajecten SHV
2024	1.073
2023	902
2022	810

Conclusie resultaten programmalijn 1

2024 was het tweede jaar van het herijkte minimabeleid. Dit jaar stond in het teken van het bereiken van nieuwe doelgroepen met verruimde minimaregelingen. Het inrichten van monitoring & data en het inrichten van laagdrempelige hulp in de wijken.

Doelstelling KPI 1

Het gebruik en het bereik van de minimaregelingen zijn de indicator om te meten of we erin slagen om meer inwoners te ondersteunen. Het bereik (gebruikers, afgezet tegen de doelgroep) van minimaregelingen is erg lastig te meten, maar niet onmogelijk. Met de inrichting van [de lokale armoedescan](#) hebben we een start kunnen maken. Als we kijken naar het gebruik van de minimaregelingen dan zien we een flinke stijging van het Persoonlijk Minima Budget (PMB) en de Bijzondere Bijstand. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de extra inzet op bestaanszekerheidsgesprekken. De collectieve minimapolis blijft achter, en ook het aantal Dordtpassen in de minima doelgroep daalt licht. De inwoners die een Dordtpas hebben, gebruiken deze echter vaker. Een gelijk beeld zien we bij het SMS-kinderfonds (zie programmalijn 2).

Doelstelling KPI 2

De gemiddelde schuld bij aanvang schuldhulpverlening is gestegen in 2024. Landelijk zien we dat de gemiddelde schuld nog harder gestegen is, in Dordrecht blijven we ruim onder het landelijk gemiddelde. Deze indicator laat zien dat mensen eerder starten met een schuldhulpverleningstraject en hun schuld niet verder op laten lopen. In het algemeen kunnen we stellen, hoe lager het bedrag hoe beter we slagen in preventie. De toename van het aantal trajecten schuldhulpverlening zien wij eveneens als een positieve ontwikkeling. Meer mensen accepten hulp bij het aanpakken van problematische schulden.

Naast de genoemde resultaten op de KPI's over 2024, informeren wij u in deze raadsinformatiebrief ook over de inhoudelijke ontwikkelingen in de eerste helft van 2025.

Wettelijke Vroegsignalering

De afgelopen periode hebben we flinke verbeteringen doorgevoerd in het basisproces rondom wettelijke vroegsignalering. Zo wordt het hulpaanbod, dat voorheen uitsluitend per brief werd verzonden, vanaf 1 maart 2025 aanvullend via e-mail en sms verstuurd.

De inhoud van dit hulpaanbod is volledig herschreven samen met ervaringsdeskundigen, professionals en vrijwilligers. De tekst is stresssensitief en op B1-niveau opgesteld. Voor de brief is speciaal voor vroegsignalering ontwikkeld briefpapier in gebruik genomen, voorzien van pictogrammen ter verduidelijking van de te ondernemen stappen. Daarnaast wordt meertalige ondersteuning weergegeven (Nederlands, Engels, Turks en Arabisch) en is een QR-code opgenomen die toegang biedt tot een nieuwe webpagina van de gemeente Dordrecht over vroegsignalering, waarop een uitlegvideo te vinden is.

De communicatietoon is verder aangepast: jongeren worden aangesproken met 'jij' en volwassenen en ouderen met 'u'. Bovendien wordt in het hulpaanbod verwezen naar laagdrempelige locaties in de stad, zijnde de organisaties die bij Geldpraatje zijn aangesloten. Zij kunnen een belangrijke aanvulling zijn, omdat zij vaak goed ingebed zijn in de wijk en laagdrempelig contact kunnen leggen met inwoners.

Ook zijn de criteria herzien op basis waarvan vroegsignalen worden opgepakt, zodat deze beter aansluiten op de huidige capaciteit van 85 huisbezoeken per maand door Dordrecht Sociaal. Er is extra aandacht voor ouderen en jongvolwassenen.

Een nauwe samenwerking met vastelastenpartners en uitvoerders is essentieel binnen vroegsignalering. Op ons initiatief is er tweejaarlijks een regionale bijeenkomst met vastelastenpartners, uitvoerders en beleidsmedewerkers uit alle Drechtsteden gemeenten. Doel van de samenwerking is om kennis te delen, te werken aan innovaties zoals de inzet van vrijwilligers voor huisbezoeken en/of meer capaciteit op telefonische contact. In de meicirculaire stelt het Rijk stelt voor het onderdeel 'vroegsignalering' incidenteel extra middelen beschikbaar via het gemeentefonds.

Interventies bij Life Events

Door tijdig in te zetten op preventie kunnen financiële zorgen en problematische schulden worden voorkomen. Een belangrijke actie vanuit het beleidsplan Schuldhulpverlening is inzet op zogeheten

life events: belangrijke levensgebeurtenissen die vaak gepaard gaan met financiële risico's. Waar eerder al een interventie is ontwikkeld rondom het life event 'Ik word 18', is nu ook een interventie ontwikkeld voor het life event 'Ik ga met pensioen'.

Pensionering kan leiden tot een inkomensdaling, terwijl vaste lasten gelijk blijven. Niet iedereen is hierop voorbereid. Met name zzp'ers, mensen met een migratieachtergrond en huiseigenaren met een aflossingsvrije hypotheek lopen een verhoogd risico op schulden. Cijfers laten zien dat bijna de helft van de Nederlanders verwacht dat hun pensioen onvoldoende is voor het gewenste levensonderhoud na pensionering.

Vanaf medio juni 2025 ontvangen inwoners een jaar voordat zij de pensioengerechtigde leeftijd bereiken een brief van de gemeente met toegankelijke en relevante informatie over inkomensveranderingen, rechten en ondersteuningsmogelijkheden. De inhoud van deze brief is samengesteld op basis van input door de ouderenbonden, ervaringsdeskundigen en Bureau Sociaal Raadslieden. Ook hier hebben we gekozen voor teksten op B1-niveau en stress-sensitieve communicatie. Er is gekozen voor speciaal ontwikkeld briefpapier met een rustige vormgeving en pictogrammen die de te nemen stappen visueel verduidelijken. Daarnaast is de communicatie meertalig beschikbaar (Nederlands, Engels, Turks en Arabisch) en bevat de brief een QR-code die leidt naar een [nieuwe gemeentelijke webpagina](#) met aanvullende informatie over onder andere wonen, zorg, welzijn en sociale activiteiten.

In de brief worden inwoners nadrukkelijk opgeroepen om bij vragen of zorgen telefonisch contact opnemen met de gemeente of zonder afspraak binnenlopen bij een van de Geldpraatje plekken in de stad. Met deze aanpak geeft Dordrecht invulling aan de aanbevelingen die de Nationale Ombudsman deed in zijn rapport "[Met te weinig genoeg nemen](#)", waarin hij benadrukt dat veel ouderen moeite hebben met digitale communicatie en zij daardoor essentiële ondersteuning kunnen mislopen. Gemeenten worden opgeroepen om persoonlijk contact, telefonisch bereikbaar zijn en fysiek toegankelijke ondersteuning structureel aan te bieden naast digitale kanalen.

Nationaal Isolatie Programma (NIP)

Meer dan ooit zijn mensen bezorgd over de hoogte van hun energierekening. Door woningen te isoleren verminderen we de vraag naar energie. Daardoor wordt de energierekening lager en dat is belangrijk voor inwoners die van een minimum inkomen moeten leven. Het Rijk heeft geld beschikbaar gesteld via het Nationaal Isolatieprogramma. Deze subsidie voor inwoners van Dordrecht met een inkomen tot 140% WSM en een eigen huis met een WOZ-waarde van maximaal € 308.000,- (peildatum 2022). In de loop van dit jaar wordt de peildatum geüpdatet naar 2024 wat ervoor zorgt dat de maximale WOZ-waarde dan € 380.000,- bedraagt. In de woning moeten minimaal twee bouwdelen geïsoleerd kunnen worden. Bijvoorbeeld het dak, de gevel of de vloer. Zij kunnen tot € 15.000,- aan subsidie ontvangen voor de isolatie en verbetering van de woning.

Om het gebruik van deze subsidie voor inwoners zo makkelijk mogelijk te maken, is de regeling ontsloten via de Dordtpas. Inwoners hoeven daardoor geen extra inkomenscheck meer te doen en we kunnen gericht de juiste doelgroep benaderen. De energiehulpverlening wordt ingezet om inwoners te adviseren en te helpen met het zoeken van een aannemer.

Nieuwe locatie Voedselbank

Vanaf 2 december 2024 ging de nieuwe locatie van de Voedselbank aan de Edisonstraat 12 open. Op 8 februari jl. is de Voedselbank officieel geopend. Klanten van de Voedselbank kunnen in het nieuwe pand zelf hun producten uitkiezen. Met deze ontwikkeling komt er meer ruimte voor eigen keuzes en voorkeuren en het gaat voedselverspilling tegen. Inmiddels zijn de kinderziekten verholpen en zijn de klanten van de Voedselbank tevreden over de nieuwe locatie. Waar nodig kan de Hulplijn Dordt in samenwerking met ANWB Automaatje hulp bieden aan klanten die beperkt mobiel zijn.

Gratis menstruatieartikelen

In 2024 is de samenwerking met het Armoedefonds geïntensiveerd. Samen met het Armoedefonds verstrekken we gratis menstruatieartikelen voor vrouwen die het nodig hebben. We zijn in de tweede helft van 2024 van 11 uitgiftepunten naar 27 uitgiftepunten gegroeid. Uitgiftepunten zijn wijkteams, buurthuizen, bibliotheken, scholen en maatschappelijke organisaties zoals Debsters en Vluchtelingenwerk. De uitgiftepunten zijn [hier](#) te vinden. In de

tweede helft van 2024 zijn door alle uitgiftepunten 60 grote assortidozen verbruikt, dat staat gelijk aan 7.000 pakjes maandverband en tampons.

Doorontwikkeling digitale informatievoorziening

Via de website GeldenzoDordt.nl was een overzicht van initiatieven, voorzieningen en regelingen beschikbaar die inwoners ondersteunen bij het rondkomen en actief deelnemen aan de samenleving. De site fungeerde als een sociale kaart en richtte zich op zowel praktische hulp als sociale en recreatieve activiteiten. Uit een enquête onder professionals en inwoners, bleek echter dat de effectiviteit van het platform zeer beperkt was. De meeste inwoners raadpleegden de website niet zelfstandig. Bovendien scoorde de site laag op overzichtelijkheid en gebruiksvriendelijkheid, vooral op mobiele apparaten. De grote hoeveelheid informatie op de startpagina bleek een drempel, zowel voor inwoners als voor professionals.

Op basis van deze feedback is de digitale informatievoorziening herzien. De relevante informatie van GeldenzoDordt is inmiddels ondergebracht op de vernieuwde website van [Geldpraatje](#), in een overzichtelijke en doelgroepgerichte structuur. In één oogopslag is nu zichtbaar waar inwoners terecht kunnen met geldzorgen, en waar zij ondersteuning kunnen vinden in de vorm van gratis activiteiten, boodschappen of praktische hulp. Daarnaast is explicieter de koppeling gelegd met een volledig [herziene minima-pagina](#) van de gemeente Dordrecht, waarop de beschikbare regelingen en voorzieningen helder zijn uiteengezet. Bezoekers van GeldenzoDordt.nl worden automatisch doorgestuurd naar de nieuwe Geldpraatje-pagina. Hiermee is een belangrijke stap gezet richting een centrale maar vooral toegankelijke digitale informatievoorziening.

Programmalijn 2: Het bestrijden en voorkomen van kinderarmoede

In deze programmalijn stellen we het perspectief van het kind centraal. Kinderen hebben geen invloed op de plek waar ze geboren worden en opgroeien. Samen met "Kansrijke start", "Glansrijke toekomst" en de "Dordtse onderwijsvisie" zetten we ons in voor kansgelijkheid onder kinderen en jongeren.

De programmalijn heeft de volgende KPI's:

- Het aantal kinderen dat kindtegoed ontvangt (opgesplitst naar 12 jaar en jonger, en 12 jaar en ouder) afgezet tegen de doelgroep.
- De omvang van het uitgekeerde kindtegoed, opgesplitst naar besteding.

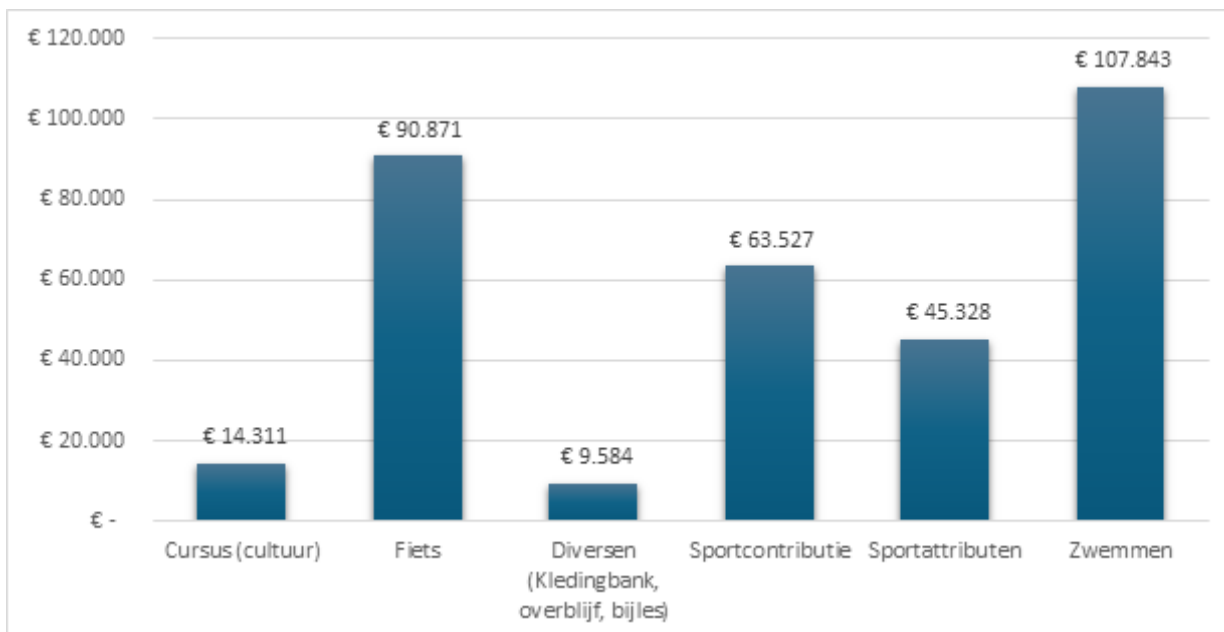
Gebruik SMS-kinderfonds

In 2024 hebben 3.459 kinderen een Dordtpas. Hiervan hebben 3.034 kinderen een Dordtpas met daarop tegoed voor sport, muziek en school vanuit het SMS Kinderfonds (leeftijd 4 - 18 jaar). Het biedt financiële ondersteuning aan kinderen in gezinnen met een laag inkomen, zodat zij kunnen deelnemen aan activiteiten en voorzieningen die bijdragen aan participatie. Het aantal kinderen dat gebruikmaakt van het fonds is met 2% licht gedaald ten opzichte van 2023.

We signaleren een lichte toename in het gebruik van het tegoed ten opzichte van 2023. Gemiddeld hebben de kinderen in het basisonderwijs (BO) 68% van hun tegoed (€ 231,-) besteed. In het Voortgezet onderwijs (VO) werd gemiddeld 81% van hun tegoed (€ 413,-) daadwerkelijk uitgegeven. Kinderen in het VO hebben de mogelijkheid om € 300,- extra tegoed aan te vragen voor incidentele uitgaven zoals een laptop, fiets of duurdere sport. Zij besteden hier gemiddeld € 230,-. In totaal wordt 77% van het geladen tegoed ook daadwerkelijk uitgegeven, een totaalbedrag van € 981.410,-. In 2023 was het totaal uitgegeven bedrag € 978.972,-. Ondanks de lichte daling van het aantal kinderen met een tegoed in 2024, is het totaal uitgegeven bedrag gestegen.

Het grootste deel van het tegoed wordt gebruikt voor contributie, zwemles, een computer of een fiets. Niet alle kinderen binnen de doelgroep beoefenen een sport, waardoor tegoeden in bepaalde categorieën niet of niet geheel kunnen worden besteed. Om de werkelijke besteding te verhogen hebben we in 2025 hierop een aanpassen gedaan. Verderop in deze raadsinformatiebrief leest u hier meer over.

Besteding per categorie 2024 Basis Onderwijs

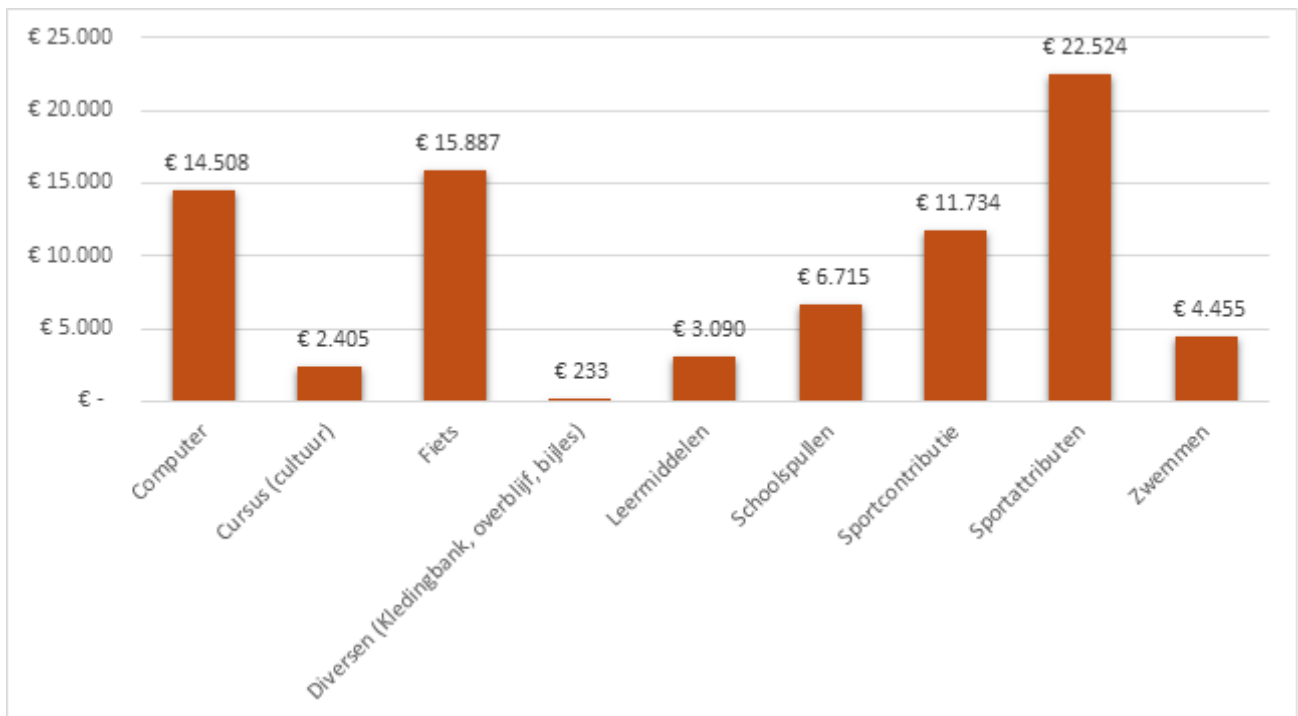

Voor kinderen in het Voortgezet Onderwijs (VO) blijft de focus liggen op basisbenodigdheden zoals een computer/ telefoon en een fiets, die essentieel zijn voor deelname aan het onderwijs. Het fonds biedt daarnaast extra tegoed om eenmalig hogere noodzakelijke kosten te dekken, zoals bij de aanschaf van een laptop of extra benodigdheden om te sporten. Vanaf 1 maart 2024 kan het extra tegoed ook via het Dordtpas team aangevraagd worden, dit werd voorheen nog door stichting Leergeld gedaan. Dit betreft een versimpeling van het systeem, als gevolg daarvan zien we een toename van het gebruik van 30%. (€ 81.551,- extra tegoed verstrekt in 2024 t.o.v. € 56.819,- in 2023).

Besteding per categorie 2024 Voorgezet Onderwijs

Besteding per categorie 2024 extra tegoed Voortgezet Onderwijs

Conclusie resultaten programmalijn 2**Doelstelling KPI 1**

In 2024 is het bereik van het SMS-kinderfonds iets gedaald naar 3034 kinderen. Cijfers over de omvang van de doelgroep (het totaal aantal minderjarige kinderen in een gezin met een inkomen tot 140% WSM) ontbreken. Het CBS laat in de [basis armoedescan](#) zien dat Dordrecht in 2023, 1.800 gezinnen waren met minderjarige kinderen waarvan 800 gezinnen met één kind, 600 gezinnen met twee kinderen en 400 gezinnen met drie of meer kinderen. Het CBS maakt echter geen uitsplitsing in leeftijdscategorieën (0-4 jaar en 12- en 12+). Op basis van deze CBS cijfers (ongeveer 3.300 kinderen tussen de 0 – 18 jaar in 2023) kunnen we aannemen dat het SMS-kinderfonds met een bereik van 3.034 kinderen (4 – 18 jaar) een zeer hoog bereik heeft.

Doelstelling KPI 2

De omvang van het uitgekeerde kindtegoed, opgesplitst naar besteding is hierboven opgenomen.

Naast de genoemde resultaten op de KPI's over 2024, informeren wij u in deze raadsinformatiebrief ook over de inhoudelijke ontwikkelingen in de eerste helft van 2025.

Verruiming besteding categorieën SMS-kinderfonds

Het SMS Kinderfonds kent, binnen de totale budgetten (€ 300,- BO en € 500,- VO), een strakke categorisering. Zo kan bijvoorbeeld maximaal € 50,- van het totale tegoed aan sportartikelen besteed worden. Hoewel het tegoed vrij inzetbaar is voor contributie en zwemmen, blijkt in de praktijk dat niet alle kinderen sporten of een cursus volgen. Wanneer een kind geen lid is van een sportclub kan het tegoed niet volledig uitgegeven worden.

We krijgen zeer regelmatig signalen vanuit het armoedenetwerk, het klantcontact van het Dordtpas-team en het Klanttevredenheidsonderzoek 2024 over de knelpunten die grotendeels door de strakke bestedingsmogelijkheden worden veroorzaakt. Veel gehoorde opmerkingen zijn:

- Het sportartikelen budget is te laag om de benodigde kleding en attributen aan te schaffen.
- Het tegoed is te laag om een zwemdiploma te kunnen halen.
- Er is behoefte aan de mogelijkheid om het budget voor kleding, omdat dit een belangrijke voorwaarde is om 'mee te kunnen doen'.

- In het basisonderwijs moeten kinderen ook huiswerk doen, hiervoor is een laptop of computer noodzakelijk.
- In het basisonderwijs is er de behoefte om schoolspullen te kunnen kopen of leesboeken.

Binnen de huidige financiële kaders van het SMS-kinderfonds hebben we de bestedingscategorieën kunnen verruimen. Deze wijziging geeft inwoners meer keuzevrijheid. Echter we blijven benadrukken dat het SMS-kinderfonds bedoeld is als een bijdrage voor gezinnen om mee te kunnen doen en niet het middel om de kosten voor levensonderhoud van kinderen te betalen. Hiervoor zijn de landelijke regelingen; het Kind Gebonden Budget (GKB) en de Kinderbijslag. We verwachten met de verruimde bestedingsmogelijkheden kinderen beter te kunnen ondersteunen, bij te dragen aan gelijke kansen en het bereik te vergroten.

Categorie	BO	VO	Voorbeeld
Computer	€ 175,00	€ 350,00	laptop of tablet en toebehoren zoals een muis of printer
Mobiele telefoon (2e hands)	€ -	€ 300,00	Alleen Refurbished of 2e hands telefoon
Schoolspullen	€ 175,00	€ 350,00	Schriften, pennen, rekenmachine
Sportspullen	€ 100,00	€ 100,00	Kleding, schoenen of sport attributen zoals een racket
Kinderkleding	€ 100,00	€ 100,00	Kleding en schoenen
Fiets	€ 150,00	€ 250,00	Fiets en toebehoren zoals een goed fietsslot
Cultuur	€ 25,00	€ 25,00	Theater, museum of poppodium
Contributie	€ 300,00	€ 500,00	Voetbalvereniging of judoles of muziekles
Overblijven + bijles	€ 50,00	€ 50,00	Overblijfmoeder op school (Géén BSO)
Zwemles	€ 300,00	€ 500,00	Volgen zwemles of oefen momenten

Financiële educatie

Omgaan met geld moet je leren. Het liefst vanaf jonge leeftijd, en gedurende je hele jeugd. Zodat je als je 18 jaar wordt, de kennis, vaardigheden en competenties bezit, om gezonde financiële keuzes te maken. De rol van ouders is hierin onmiskenbaar: zij zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de financiële opvoeding van hun kinderen. Maar we weten ook dat voor veel ouders dit een lastige opgave is.

Middels de subsidieregeling 'Financiële educatie voor onderwijsinstellingen' van het Rijk zijn het middelbaar beroepsonderwijs, het voortgezet onderwijs en het primair onderwijs in staat gesteld om met financiële educatie aan de slag te gaan. Op lokaal niveau zorgen we voor afstemming met het onderwijs over dit onderwerp. Vanaf begin 2025 zijn we gestart met naschoolse financiële educatie in samenwerking met R-Newt en Get-a-grip van Humanitas. Get-a-grip organiseert voorlichtingen en workshops en houdt een spreekuur waar jongeren een-op-eenbegeleiding krijgen.

Naast jongeren zijn ook inwoners met beperkte basisvaardigheden en mensen met een niet westerse achtergrond, een belangrijke doelgroep in financiële educatie. Samen met de Alliantie Dordrecht doen we mee aan een pilot van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Pharos over de inzet van sleutelpersonen. Hierin worden Dordtse sleutelpersonen getraind en onderzoeken we hoe zij het beste een schakel kunnen vormen tussen samenleving en gemeente. In juni starten we met twee training basisvaardigheden, digitale vaardigheden en financiële educatie.

Kinderraad Dordt West

De kinderraad is onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Een belangrijk doel van het programma is betere kansen bieden aan de volgende generatie in Dordt West. Kansen om gezond en veiliger op te groeien, om zich te ontwikkelen en werk te vinden en om te wonen in een goed huis in een prettige omgeving. We vinden het belangrijk om te luisteren naar de kinderen zelf en zijn benieuwd naar hun oplossingen en adviezen. De kinderen buigen zich over de vraag: Hoe kunnen kinderen uit gezinnen waar weinig geld is elke dag gezond eten?

Op 25 juni 2025 heeft de eindpresentatie plaatsgevonden. In de volgende raadsinformatiebrief informeren wij u over de opbrengsten.

Duurzame groei uit achterstand

Hulp aan gezinnen is de meest effectieve manier om Kinderarmoede tegen te gaan. In Dordt West werken we samen met de Uitvoeringsbrigade, woningcorporaties, Sociale Dienst en de wijkteams aan vernieuwing in het sociaal domein. Het doel is om gezinnen in Dordt West duurzaam uit de achterstand te laten groeien. In 2024 zijn 75 gezinnen begeleidt. Gezinnen voeren zelf de regie over hun pad uit de armoede, ondersteund door speciaal getrainde professionals. De kracht van deze aanpak zit in drie dingen:

- een individuele en duurzame groei uit de armoede (ongeveer 50% van de gezinnen groeit duurzaam uit de armoede);
- een betere samenwerking door dienstverlenende partijen rondom een gezin waarin aan dacht is voor het perspectief en de opdracht van een partij, én voor de uitwerking hiervan in het gezin; en
- het detecteren van systeemfouten of knelpunten die door beleid of lokale verordeningen worden veroorzaakt.

Programmalijn 3: Het ondersteunen van werkende inwoners met een laag inkomen

Door lage lonen en/of schulden kunnen werkende inwoners ook moeite hebben om rond te komen. Soms hebben zij recht op gemeentelijke ondersteuning, maar zijn ze zich hier niet altijd van bewust. Daarom wordt er in deze programmalijn extra ingezet op het bekendmaken van deze ondersteuning.

De programmalijn heeft de volgende KPI's:

- Het bereik van minimaregelingen onder werkende inwoners.
- Het aantal werkgevers dat actief aan de slag is gegaan met het signaleren van geldzorgen bij medewerkers en het leiden naar hulp in een jaar.

Werkgevers die actief aan de slag zijn met geldzorgen: Geldzorgen op de werkvloer

In 2024 zijn er 40 nieuwe werkgevers aangesloten bij de aanpak Geldzorgen op de werkvloer. In totaal komen we daarmee op 110 Dordtse werkgevers sinds de start. Zij hebben met één of meerdere vertegenwoordigers de training gevolgd. Deze training is gericht op gesprekstechnieken, bewustwording en het integreren van het signaleren van geldzorgen bij werknemers in het bedrijf. Werkgevers vinden de training zeer waardevol. Na afronding geven zij namelijk aan dat zij niet langer zelf proberen hun werknemers te helpen, maar hen nu adequaat doorverwijzen naar professionele hulpverlening voor een structurele financiële oplossing.

Voor werkgevers met veel mensen in dienst met een afstand tot de arbeidsmarkt is een verdiepingstraining ontwikkeld. Alle medewerkers van Opnieuw en Co hebben deze training al gevolgd. De leidinggevende van Drechwerk starten hier in 2025 mee.

Laagdrempelig plekken in de wijk

In Dordrecht zijn verschillende laagdrempelige plekken in de wijk beschikbaar waar inwoners terecht kunnen voor vragen over formulieren, hulp bij het aanvragen van regelingen, hulp bij belastingaangifte, bij beginnende schulden of het uitvoeren van een potjescheck of voorzieningencheck. Belangrijkste doel van deze plekken is dichtbij hulp bieden, niet-gebruik van lokale en landelijke regeling tegengaan en vroegtijdig problemen signaleren. De plekken zijn zeer divers in openingstijden en de mate waarin zij met vrijwilligers werken. Ze richten zich vooral op inwoners die niet bekend zijn bij de sociale dienst (uitkeringsgerechtigden), zijnde werkenden, zelfstandigen en pensioengerechtigden. Hieronder geven we een cijfermatige weergave van hulp die zij geboden hebben in 2024.

- *Bureau Sociaal Raadslieden (BSR)*: 767 inwoners geholpen in 2024 met in totaal 1.626 hulpvragen. Zij hebben 82 keer de voorzieningencheck uitgevoerd en dit heeft € 221.920,- opgeleverd aan landelijke en lokale regelingen voor inwoners met een laag inkomen (gemiddeld € 2.706,- per jaar per gezin).
- *Financieel Hulphuis (FHH)*: 1.250 inwoners geholpen in 2024 met in totaal 1.969 hulpvragen. Het Financieel Hulphuis organiseert in maart en april invuldagen voor de aangifte inkomstenbelasting en hulp bij het aanvragen van kwijtschelding gemeentelijke heffingen en waterschap. Op deze invuldagen zijn 785 inwoners geholpen en 27 huisbezoeken gedaan bij inwoners die niet fysiek naar de locatie konden komen.

- *Papierwinkel Sterrenburg* (onderdeel van stichting Helpende Handen): 126 inwoners geholpen in 2024 met in totaal 506 hulpvragen.
- *Wijkwinkel Krispijn*: 571 hulpvragen, 320 unieke inwoners.
- *Formulierenhulp Vogelnest* (3 locaties: Volgelplein, Het Staartje en Speel-o-theek Crabbehof) in totaal zijn hier 323 hulpvragen opgepakt (191 bij het Vogelnest, 90 bij het Staartje en 42 bij Pip en zo).
- *Alliantie Dordrecht*: 245 keer de potjescheck uitgevoerd om te kijken of de inwoner gebruik maakt van alle landelijke en lokale regelingen. De Alliantie verzorgt 7 vaste financiële spreekuren bemand door een combinatie van vrijwilligers en professionals. In totaal zijn 380 hulpvragen opgepakt. De Alliantie Dordrecht faciliteert via de inzet van sleutelpersonen ook tijdelijke spreekuren op zogenoemde vindplekken. Vindplekken zijn Wereldwijven ateliers, Turkish Delight, Moskee Al-Fath Wielwijk, Taalschool het Werkwoord, Bibliotheek Crabbehof, IBS Ikra. Hier zijn voorlichtingen financiële educatie gegeven. Aansluitend worden er een paar momenten gepland waarop de deelnemers hun persoonlijke vragen kunnen stellen. Daarna worden zij gewezen op de structurele voorzieningen in de wijk. De voorlichtingen op de vindplekken hebben 315 inwoners bereikt.

Conclusie resultaten programmalijn 3

Doelstelling KPI 1

Met de eerste KPI willen we inzicht krijgen in het bereik van regelingen onder inwoners die werken. Dit blijkt zeer moeilijk meetbaar en op dit moment kunnen we hierop geen data aanleveren. De laagdrempelige inloopplekken zoals de wijkwinkels en Bureau Sociaal raadslieden houden dit jaar hun bereik bij onder werkenden. We hopen volgend jaar meer inzicht te kunnen geven over het aandeel werkende inwoners dat hulp zoekt en het aantal inwoners met een uitkering of pensioen.

Doelstelling KPI 2

Er zijn 40 nieuwe Dordtse werkgevers bewust gemaakt van de impact van geldzorgen op de werkvloer getraind.

Naast de genoemde resultaten op de KPI's over 2024, informeren wij u in deze raadsinformatiebrief ook over de inhoudelijke ontwikkelingen in de eerste helft van 2025.

Terugkombijeenkomst Geldzorgen op de werkvloer

Op 8 mei 2025 is er terugkombijeenkomst geweest met budgetcoach en presentatrice Eef van Opdorp om het onderwerp hoog op de agenda te houden bij werkgevers en ervaringen uit te wisselen. De terugkombijeenkomst is bezocht door 40 genodigden.

Verbreding naar verenigingen en maatschappelijke initiatieven

Vrijwilligersorganisaties, sport- en cultuurverenigingen zien veel inwoners. Zij zijn de oren en de ogen van de samenleving. De training voor werkgevers (Geldzorgen op de werkvloer) is doorontwikkeld zodat deze ook toepasbaar is voor verenigingen en vrijwilligersorganisaties. Op 4 en 11 juni 2025 is de eerste training gegeven aan besturen en vrijwilligers van zeven verschillende organisaties. De training is erop gericht dat zij geldzorgen leren herkennen en bespreekbaar maken. Ook leren zij hoe zij hulp kunnen inschakelen als dat nodig is. De training is goed ontvangen en zal in oktober herhaald worden.

Onderzoek meer preventie ZZP'ers

Schuldhulpmaatje en het Sociaal Wijkteam zien (o.a. bij vroegsignalering) veel ZZP'ers in de problemen komen. Samen met de Sociale Dienst en de Alliantie Dordrecht hebben zij de handen in één geslagen om te onderzoeken hoe we zelfstandigen beter kunnen voorlichten. Veel mensen kiezen onvoorbereid voor een bestaan als ZZP'er, vanwege de (op het oog) goede verdiensten en de vrijheid en flexibiliteit. Zij zijn zelf verantwoordelijk voor de btw-aangifte, pensioenopbouw, arbeidsongeschiktheidsverzekering en hun aangifte inkomstenbelasting.

Daarnaast zien we dat ZZP'ers vaak sterk wisselende inkomsten hebben en dat zij afhankelijk zijn van een tijdige betaling van hun opdrachtgever. Zelfstandigen zonder spaarbuffer komen door die wisselende inkomsten in de problemen met hun vaste lasten.

Landelijke ontwikkelingen

Wij voeren het programma Samen tegen armoede uit tegen de achtergrond van het landelijke

armoede en schulden beleid. Net na de val van het kabinet is [het Nationaal Programma Armoede en schulden](#) naar de Tweede Kamer gestuurd. Hierin gaat bijzondere aandacht uit naar werkenden met een laag inkomen, kinderen en jongeren.

Tot op heden heeft het kabinet vooral incidentele oplossingen geboden voor het structurele armoedeprobleem. Er is dit jaar € 56 miljoen beschikbaar gesteld in het Tijdelijk Noodfonds Energie. Het fonds moest binnen enkele dagen alweer gesloten worden omdat het geld op was, veel mensen vielen buiten de boot. De enorme toestroom van aanvragen laat zien dat er nog altijd veel financiële druk op huishoudens staat. Via de meicirculaire heeft het kabinet voor 2025 geld beschikbaar gesteld voor een extra impuls op vroegsignalering. Het betreft echter (vooralsnog) een incidenteel bedrag.

Langetermijnvisie

Het kabinet heeft een aantal langetermijnhervormingen gepland, zoals het vereenvoudigen van de toeslagen, het herzien van de Participatiewet en de hervormingsagenda inkomensondersteuning (waaronder de Wet proactieve dienstverlening). Het wetsvoorstel proactieve dienstverlening gaat een wettelijke basis verschaffen aan gemeenten, SVB en UWV om inwoners gericht te benaderen over regelingen. Het doel van het wetsvoorstel is het niet-gebruik van regelingen tegen te gaan en het systeem eenvoudiger te maken. Verder werkte het kabinet aan een hervorming van de arbeidsmarktstructuur die verder bijdraagt verder bij aan het versterken van werk- en inkomenszekerheid. Op dit moment is onduidelijk welke effecten de val van het kabinet op deze (lange termijn) plannen heeft. Het wetsvoorstel Participatiewet in balans is eind april nog wel goedgekeurd door de Tweede Kamer. Deze wetswijziging stelt vertrouwen en maatwerk centraal. Een belangrijke wijziging is dat het Persoonlijk Minima Budget (PMB) ambtshalve (automatisch) toegekend kan worden.

Eerlijker en eenvoudiger armoedebeleid

Ondertussen zien we dat gemeenten de gaten in het landelijk beleid dichten. In januari 2025 publiceerde het rapport '[Eerlijker en eenvoudiger armoedebeleid](#)'. In het rapport wordt geconcludeerd dat gemeenten en hun inwoners in de knel komen in het huidige stelsel. Grote verschillen in bedragen tussen gemeenten zijn onrechtvaardig. De hoeveelheid aan regelingen maakt het ingewikkeld om hulp te krijgen, te veel mensen gebruiken de regelingen niet, het alles of niets karakter kan leiden tot een armoedeval en tot slot wordt de uitvoering steeds ingewikkelder. Het rapport bepleit om een aantal regelingen landelijk uit te gaan voeren en de lokale regelingen gericht op meedoen, veel meer te bundelen. Het bundelen van regelingen wordt in Dordrecht al steeds meer vormgeven via de Dordtpas, waarover u in deze raadsinformatiebrief meer informatie vindt.

In het land worden alternatieve modellen ontwikkeld voor eenvoudiger armoedebeleid. Zo ontwikkelde de gemeente Wageningen het Maatschappelijk Meedoenbudget (MMB). Een systeem dat, naast inkomensgegevens, beter rekening houdt met de kosten die mensen hebben. De nieuwe regeling gaat uit van vertrouwen en autonomie. Een gedurfde stap van de gemeente Wageningen met veel impact op haar inwoners. De eerste resultaten geven echter aan dat niet iedereen erop vooruit gaat met deze regeling en dat toekenning arbeidsintensief is.

Wij volgen de landelijke ontwikkelingen en informeren uw raad hier actief over in aanloop naar een mogelijk nieuw armoedeprogramma vanaf 2027.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

We informeren uw raad tenminste twee keer per jaar via een raadsinformatiebrief over de voortgang en nieuwe ontwikkelingen in het armoededossier. De volgende raadsinformatiebrief volgt in het najaar van 2025. Het programma Samen tegen armoede loopt tot en met 2026, dit betekent dat halverwege 2026, uw raad over een nieuw programma Samen tegen armoede dient te besluiten en het wel of niet voortzetten van de verruimde minimaregelingen.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Niet van toepassing.

Het college van Burgemeester en Wethouders